Rada
Evropské unie

Brusel 24. května 2019
(OR. en)

9562/19

Interinstitucionální spis:
2018/0044(COD)

JUSTCIV 127
ECOFIN 512
EJUSTICE 83
COMPET 423
CODEC 1129
IA 162

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. předchozího dokumentu:	9459/19
Č. dok. Komise:	7222/18 + ADD 1 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 + ADD 2 REV 2 + ADD 3
Předmět:	Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o právu rozhodném pro účinky postoupení pohledávek na třetí strany – zpráva o pokroku

I. ÚVOD

1. Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o právu rozhodném pro účinky postoupení pohledávek na třetí strany[1] předložila Komise dne 12. března 2018 jako součást akčního plánu unie kapitálových trhů. Návrh je založen na čl. 81 odst. 2 (Justiční spolupráce v občanských věcech) Smlouvy o fungování Evropské unie a podléhá řádnému legislativnímu postupu. Při předložení bylo k návrhu přiloženo sdělení Komise o právu rozhodném pro majetkové účinky transakcí s cennými papíry[2] a posouzení dopadů[3].

2. Cílem návrhu je přispět ke zvýšení přeshraničních transakcí s pohledávkami, a usnadnit tak přístup k financování tím, že na úrovni EU stanoví společné kolizní normy určující, které vnitrostátní právo je rozhodné pro účinky postoupení pohledávek na třetí strany.

---

1 Dokument 7222/18 – COM(2018) 96 final.
2 Dokument 7358/18 – COM(2018) 89 final.
3 Dokument 7222/18 ADD1 REV 1 + ADD2 REV 1.

3. Deklarovaným účelem návrhu je stanovit jednotná pravidla pro určení toho, kterým vnitrostátním právem by se mělo upravovat vlastnictví pohledávky poté, co byla postoupena v rámci přeshraniční transakce, a tím odstranit právní riziko a případné systémové důsledky na finančních trzích. Účinek návrhu bude tedy spočívat v nastolení právní jistoty, která podpoří přeshraniční investice, přístup k levnějším úvěrům a integraci trhu. Návrh by měl být rovněž v souladu se stávajícími nástroji Unie v oblasti rozhodného práva v občanských a obchodních věcech, zejména s nařízením Řím I, nařízením o insolvenčním řízení, směrnicí o finančním zajištění, směrnicí o neodvolatelnosti zúčtování a směrnicí o likvidaci.

4. Komise v této souvislosti jako obecné pravidlo navrhla, aby v případě kolize právních řádů bylo pro účinky postoupení pohledávky na třetí osoby rozhodné právo v obvyklém bydlišti postupitele. Podle posouzení Komise by toto pravidlo usnadnilo předvídatelnost rozhodného práva, neboť místo pobytu postupitele mohou třetí stany zjistit předem. Za účelem přizpůsobení se potřebám účastníků trhu v případě konkrétních druhů pohledávek (hotovost připsaná na bankovní účet a pohledávky vyplývající z finančních nástrojů) navrhla Komise dvě výjimky z tohoto obecného pravidla, u kterých se použije právo postoupené pohledávky. Pokud jde o právo rozhodné pro účinky postoupení pohledávek na třetí strany party v rámci sekuritizace, Komise rovněž navrhla možnost volby mezi právem v obvyklém bydlišti postupitele a právem postoupené pohledávky, aby se přeshraničních sekuritizací mohli účastnit velké i menší hospodářské subjekty.

5. Evropský parlament přijal postoj v prvním čtení[4], obsahující 24 změn návrhu Komise, dne 13. února 2019 poměrem 546 hlasů pro návrh a 35 hlasů proti návrhu, přičemž 62 poslanců se hlasování zdrželo. Evropský parlament souhlasil s návrhem Komise, že by se účinky postoupení na třetí strany měly řídit právem země, ve které má postupitel obvyklé bydliště. Poslanci vypustili ustanovení návrhu, podle nichž si postupitel a postupník mohli jako rozhodné právo pro účinky postoupení na třetí strany v rámci sekuritizace zvolit rozhodné právo postoupené pohledávky.

6. Evropský hospodářský a sociální výbor přijal stanovisko[5] k tomuto návrhu dne 11. července 2018 a Evropská centrální banka vydala stanovisko z vlastní iniciativy [6] dne 18. července 2018.

7. Spojené království ani Irsko nevyužily možnosti účastnit se přijímání a používání navrženého opatření stanovené v článku 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvám. V souladu s Protokolem č. 22 o postavení Dánska, připojeným ke Smlouvám, se Dánsko přijímání navrhovaného opatření neúčastní.

---

[4] Dokument 6217/19.
[5] Dokument 11427/18.
[6] Dokument CON/2018/33. Ze Smluv nevyplývá povinnost konzultace s ECB.

II. ČINNOST V RÁMCI RADY

8. Rada vzala pokrok[7], jehož ve věci tohoto návrhu dosáhla předchozí předsednictví, na vědomí na zasedání ve dnech 6. a 7. prosince 2018. Na základě práce vykonané v roce 2018 vypracovalo předsednictví dvě revidovaná znění návrhu, která byla projednána Pracovní skupinou pro otázky občanského práva (postoupení pohledávek), dále jen („pracovní skupina"). Projednávání znění navržených předsednictvím[8] byla věnována čtyři zasedání pracovní skupiny, z nichž poslední se uskutečnilo dne 15. května 2019.

9. V průběhu uplynulých měsíců se pracovní skupina zaměřila rovněž na to, aby od Komise získala jasná vysvětlení ohledně finančních aspektů návrhu, a zejména jeho souvislosti s právními předpisy EU v oblasti finančních služeb a dalšími mezinárodními a vnitrostátními právními předpisy, jež mohou být relevantní pro ty aspekty návrhu, které se týkají kapitálových trhů, například transakce s cennými papíry. Při tomto úkolu jí byli nápomocni delegáti z Pracovní skupiny pro finanční služby. Dále pracovní skupina společně s Komisí rovněž posoudila řadu právních otázek vznesených v souvislosti s tímto návrhem, z nichž některé vyústily ve změny, jež předsednictví předložilo ve svých revidovaných zněních.

---

[7] Dokument 14498/18.

[8] Nejnovější znění je k dispozici v dokumentu ST 7889/19.

10. Během prvního pololetí roku 2019 byla projednána tato hlavní ustanovení:

a) **Oblast působnosti (článek 1)**: pracovní skupina uvítala zahrnutí „smluvní subrogace“ do oblasti působnosti nařízení za účelem zajištění soudržnosti s nařízením Řím I[9]. Pokud jde o výjimky z oblasti působnosti, jsou nezbytná další jednání ohledně možných dalších výjimek, přičemž je však třeba mít na zřeteli, že další výjimky by neměly ohrozit plné dosažení zamýšleného cíle návrhu, tj. odstranění právní nejistoty, která v současné době ve vztahu k právu rozhodnému pro účinky na třetí strany v případech přeshraničních transakcí s pohledávkami panuje.

b) **Definice (článek 2)**: některé definice původně navržené Komisí byly ve znění vypracovaném předsednictvím ponechány (např. „postupitel“, „postupník“, „obvyklé bydliště“, „finanční nástroj“), jiné však byly pozměněny za účelem jejich vyjasnění (např. „postoupení“, „pohledávka“, „účinky na třetí strany“, „úvěrová instituce“, „hotovost“). Dále předsednictví do textu začlenilo nové doplňující definice (např. „sekuritizace“, „cenné papíry“). Definice jsou zatím předmětem přezkumu ze strany delegací.

[9] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I), *Úř. věst. L 177, 4.7.2008, s. 6–16.*

c) **Rozhodné právo (článek 4)**: pracovní skupina pokračovala v projednávání obecného pravidla navrženého Komisí (tj. právo v obvyklém bydlišti postupitele) a výjimek z tohoto pravidla (např. hotovost) s ohledem na jeho výhody (např. předvídatelnost) a nevýhody (např. případná potřeba několika výjimek, jako třeba u pohledávek vyplývajících z finančních nástrojů). Některé delegace navrhly několik dalších výjimek, které však zatím vyžadují další posouzení z hlediska jejich nutnosti a opodstatněnosti. V tomto ohledu řada delegací rovněž podporuje obrácení obecného pravidla (právo postoupené pohledávky) s potřebou určitých výjimek (např. faktoring), jež bude spadat do práva v obvyklém bydlišti postupitele; v této souvislosti tak budou v pracovní skupině přezkumu podrobeny výhody (např. určení práva rozhodného pro účinky na třetí strany a pro dlužníka podle režimu nařízení Řím I) a nevýhody (např. menší předvídatelnost) tohoto alternativního obecného pravidla. Z dosavadního projednávání vyplynulo, že diskuse o tom, které obecné pravidlo by mělo být přijato, a o působnosti návrhu lze propojit. Z tohoto důvodu by věcná analýza obou prvků návrhu měla pokračovat souběžně, aby bylo možné připravit postoj Rady.

Ve znění vypracovaném předsednictvím byly rovněž zohledněny připomínky vznesené některými delegacemi, pokud jde o nutnost odlišného hraničního určovatele v případech, kdy je jako zajištění v zajištěných úvěrových transakcích použito zapsané zajišťovací právo k nemovitému majetku (hypotéky) nebo movitému majetku (zastavení). Z diskusí o této záležitosti vyplynulo, že ačkoliv je třeba stanovit buď odlišný hraniční určovatel nebo – v závislosti na výsledcích jednání – ustanovení upřesňující, že vnitrostátní právo upravující tyto mechanismy nebude dotčeno, tato potřeba může existovat pouze v situacích, ve kterých je zajištění (zapsané zajišťovací právo) příslušenstvím pohledávky. Projednávání těchto otázek bude pokračovat.

d) **Časová působnost (článek 14)**: jednání v pracovní skupině směřují k tomu, že by tento nový nástroj byl použitelný pouze na postoupení pohledávek, u nichž byla smlouva o postoupení uzavřena ke dni použitelnosti nařízení nebo později.

11. Pracovní skupina se zabývala také zbývajícími ustanoveními[10] návrhu, které předsednictví nezměnilo nebo v porovnání s původním návrhem Komise změnilo jen nepatrně. U některých těchto ustanovení byla v příslušných bodech odůvodnění doplněna upřesnění.

[10] Univerzální použitelnost (článek 3), Oblast působnosti rozhodného práva (článek 5), Imperativní ustanovení (článek 6), Veřejný pořádek (článek 7), Vyloučení zpětného a dalšího odkazu (článek 8), Státy s více právními systémy (článek 9), Vztah k ostatním ustanovením práva Unie (článek 10), Vztah ke stávajícím mezinárodním úmluvám (článek 11), Seznam úmluv (článek 12), Přezkum (článek 13) a Vstup v platnost a použitelnost (článek 15).

III. **ZÁVĚR**

12. Ačkoliv bylo během rumunského předsednictví dosaženo významného pokroku, delegace nadále provádějí hloubkovou analýzu obsahu návrhu a přezkoumávají znění vypracované předsednictvím. S přihlédnutím ke složitosti návrhu, jeho možnému dopadu na finanční trhy a jeho provázanosti s dalšími právními předpisy Unie je proto zapotřebí další práce na technické úrovni, na jejímž základě Rada bude až následně moci přijmout politické rozhodnutí. Za tímto účelem Rada očekává další technický příspěvek Komise, zejména pokud jde o finanční otázky uvedené v bodě 9.

13. S ohledem na výše uvedené se Výbor stálých zástupců vyzývá, aby tuto zprávu o pokroku předložil Radě, aby ji mohla vzít na vědomí na svém zasedání konajícím se ve dnech 6. a 7. června 2019.